

Sygn. akt III KK 349/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk (przewodniczący)

SSN Rafał Małarski (sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

w sprawie **S. G.**

skazanego z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 87 § 1a k.w. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 21 listopada 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,

od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 10 lutego 2014 r.

uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej skazania za czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz co do orzeczenia o karze za czyn z art. 87 § 1a k.w. i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 10 lutego 2014 r. S. G. został skazany za: występki z art. 229 § 1 i 2 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I); za czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt II); za wykroczenie z art. 87 § 1a k.w. na karę 3 miesięcy aresztu oraz środek karny zakazu prowadzenia rowerów (pkt III i IV).

Ponadto połączono kary jednostkowe wymierzone za przestępstwa (pkt I i II), orzekając karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt V); wymierzono środek karny przepadku dowodów rzeczowych (pkt VI) oraz orzeczono o kosztach postępowania (pkt VII).

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się z dniem 18 lutego 2014 r.

Kasację od tego wyroku, na korzyść S. G., wniósł Prokurator Generalny. Zaskarzając to orzeczenie w zakresie skazania za występki z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz odnośnie orzeczenia o karze za wykroczenie z art. 87 § 1a k.w., zarzucił mu:

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, tj. art. 64 § 1 k.k., polegające na skazaniu oskarżonego S. G. za popełnienie przestępstwa z art. 244 k.k. w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k., pomimo braku ku temu przesłanek wskazanych w tym przepisie;

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 19 k.w., polegające na wymierzeniu obwinionemu, za popełnienie wykroczenia z art. 87 §1a k.w., kary 3 miesięcy aresztu, podczas gdy przepis ten stanowi, iż w sprawach o wykroczenia kara aresztu trwa najkrócej 5 dni, najdłużej miesiąc.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz uchylenie orzeczenia o karze łącznej z pkt V wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację Prokuratora Generalnego należało uznać za w pełni zasadną, co skutkowało jej uwzględnienie w trybie art. 535 § 5 k.p.k. W sprawie nie wystąpiły wyjątki określone w art. 536 k.p.k., nakazujące rozpoznanie kasacji z przekroczeniem granic zaskarżenia.

Zgodnie z art. 64 § 1 k.k., jeżeli sprawca skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności popełnia w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy tej kary umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które był już skazany, sąd może wymierzyć karę przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia

zwiększonego o połowę. Aby możliwym było przypisanie sprawcy działania w warunkach recydywy szczególnej (specjalnej) w typie podstawowym, wszystkie przesłanki wskazane w tym przepisie muszą wystąpić łącznie. Należy zaakcentować, że sprawca musi przy tym odbyć karę co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za konkretne przestępstwo. Niedopuszczalne jest jakiegokolwiek sumowanie odbytych kar pozbawienia wolności za różne czyny mogące stanowić jednostkowo podstawę recydywy szczególnej, w sytuacji gdy w żadnym z tych poszczególnych przypadków skazany nie odbył kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie pozwala na uznanie, że S. G. odbył karę co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności w którejkolwiek z wcześniejszych spraw, które mogłyby być podstawą przypisania mu w niniejszym postępowaniu dopuszczenia się czynu w warunkach powrotu do przestępstwa. Szczegółową analizę tej problematyki zawarł Prokurator Generalny w kasacji. Stanowisko to należy w pełni podzielić i do niego odesłać, co czyni zbędnym jego powtarzanie. Zauważyć można jedynie, że dokumenty w sprawie nie pozwoliły na dokładne wyjaśnienie tej kwestii, a zgromadzony materiał dowodowy nie był w tym zakresie kompletny. Stąd brak było podstaw, w oparciu o dowody zgromadzone w sprawie, do skazania S. G. za czyn z art. 244 k.k. przy zastosowaniu art. 64 § 1 k.k. W postępowaniu tym doszło więc do rażącego naruszenia art. 64 § 1 k.k., które miało istotny wpływ na wynik sprawy. Jak słusznie bowiem wskazał skarżący, skazanie w warunkach recydywy szczególnej rodzi niekorzystne skutki na przyszłość w sferze możliwości ubiegania się o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary – art. 78 § 2 k.k.

W sprawie doszło również do rażącego naruszenia art. 19 k.w. Zgodnie z tym przepisem kara aresztu za wykroczenie wynosi najmniej 5 dni, a najdłużej 30 dni i wymierza się ją w dniach (Prokurator Generalny w zarzucie nieściśle jako maksymalny czas aresztu wskazał miesiąc). Tymczasem Sąd Rejonowy wymierzając za wykroczenie z art. 87 § 1a k.w. karę 3 miesięcy aresztu, znacznie przekroczył jej ustawowe granice. Stąd miało to istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem S. G. musiałby ponieść karę znacznie surowszą, niż maksymalna wynikająca z ustawowego zagrożenia za wykroczenia w ogóle.

Mając na uwadze powyższą argumentację, kasację uznać należało za w pełni zasadną. Jeżeli chodzi o czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., w jego kwalifikacji prawnej błędnie przyjęto art. 64 § 1 k.k., tak więc zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu odnośnie skazania za ten czyn. Pamiętać przy tym należy, że zgodnie z art. 575 § 2 k.p.k., w wyniku uchylenia zaskarżonego wyroku w zakresie skazania za jednostkowe przestępstwo straciła moc kara łączna orzeczona w pkt V. Odnosząc się natomiast do uchybienia z art. 19 k.w., w związku ze skazaniem za wykroczenie art. 87 § 1 a k.w., wystarczającym było uchylenie orzeczenia o karze. Nie było przy tym konieczności uchylenia orzeczenia o środku karnym (por. wyr. SN z 30 stycznia 2014 r., sygn. akt II K 347/13, Lex nr 1427464).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w S. powinien unikać uchybień będących przedmiotem uwzględnienia kasacji. Należy przy tym dokładniej wyjaśnić kwestię możliwości przypisania S. G. działania w warunkach recydywy szczególnej. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na w pełni przejrzyste wyjaśnienie tej kwestii, przez co nie dał także podstaw do uznania, że w sprawie możliwym było zastosowanie art. 64 § 1 k.k.

Na marginesie skierować należy także kilka uwag dotyczących redakcji zaskarżonego wyroku, co nie było przedmiotem rozpoznania kasacji, ale co zdaniem Sądu Najwyższego, należy odnotować. Otóż wyrok skazujący powinien być zredagowany na tyle czytelnie, aby wiadomym było już z samej jego treści, za co wymierzono dane kary i środki karne. Tymczasem w zaskarżonym wyroku, w pkt VI, orzeczono środek karny w postaci przepadku dowodów rzeczowych. Zapis ten umieszczono pod koniec części dyspozytywnej, przed orzeczeniem o kosztach postępowania. Taka redakcja wyroku jest o tyle wadliwa, że nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, którego przestępstwa ten środek karny dotyczył. Dopiero analiza materiału dowodowego pozwala na stwierdzenie tej okoliczności. Sąd Najwyższy ma na uwadze, że z pewnością kwestia ta znalazłaby pełne i stosowne odzwierciedlenie w uzasadnieniu wyroku, lecz takowe nie zostało sporządzone. W tym stanie rzeczy prawidłową praktyką jest takie zredagowanie wyroku, aby nie było żadnych wątpliwości, jakiego przestępstwa dotyczy wymierzona kara bądź środek karny.

